

Yrkeshögskolan

RAPPORT 2023

Områdesanalys: Textilproduktion

PUBLICERAD: 2023-02-09

UPPDATERAD: –

DNR: MYH 2023/443

ISBN: 978-91-89163-77-5

Myndigheten för yrkeshögskolan

Innehåll

Inledning	3
Innehåll.....	4
Yrkehögskolans utbildningsinriktningar.....	4
Avstämningar.....	4
Yrkehögskolans statistik.....	5
Bedömning av platsernas utveckling.....	5
Textilproduktion	6
Utfall ansökan 2022.....	7
Resultat från genomförda utbildningar.....	8
Efterfrågan på kompetens på 3–5 års sikt.....	9
Regionalt utbud och regional efterfrågan.....	11
Bedömning av utvecklingen för nya platser 2023 och på 3–5 års sikt.....	13
Definitioner	14

Inledning

Det här är ett analysunderlag som visar hur myndigheten ser på utbildningarnas resultat, efterfrågan på kompetens och utvecklingen av utbildningsplatser inom en viss utbildningsinriktning – eller en gruppering av utbildningsinriktningar som har en koppling till varandra.

I underlaget presenteras statistik avseende pågående och beviljade utbildningsplatser, resultat för en utbildningsinriktning, eller en gruppering av utbildningsinriktningar samt information om efterfrågan. Varje presentation avslutas med en bedömning av hur myndigheten ser på utvecklingen av utbildningsplatser inom en viss utbildningsinriktning de kommande 3–5 åren och hur många platser som kan beviljas i kommande ansökan.

Bedömningen bygger på en avvägning av vad som är rimligt att bevilja utifrån en rad faktorer, där de tre främsta är

- det ekonomiska utrymme som myndigheten beräknar ha för att bevilja statsbidrag och särskilda medel för programmen
- dimensionering av redan beviljade platser och pågående utbildningar
- efterfrågan på kompetens.

Det bör understrykas, att det kan finnas skillnader gentemot bedömningen och den efterfrågan på kompetens som finns. Myndigheten har begränsade medel och en mängd prioriteringar måste göras mellan samtliga utbildningsinriktningar. Det kan innebära att efterfrågan inte kan matchas med motsvarande antal utbildningsplatser. Andra faktorer kan också påverka och som leder till att det inte är rimligt att genomföra en ökning av en utbildningsinriktning.

Enligt förordningen (2011:1162) med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan ska myndigheten analysera arbetsmarknadens behov av utbildningar inom yrkeshögskolan.

Målsättningen med områdesanalysen är att bidra till ökad transparens och tydlighet. Underlaget kan både hänvisas till inför det att en ansökan öppnar och vid bedömning och kan förhoppningsvis bidra till att skapa en röd tråd från den enskilda ansökan till myndighetens beslut. Det är värt att understryka att bedömningen av en utbildningsansökan väger in fler faktorer än just områdesanalyserna.

Innehåll

Strukturen är densamma för samtliga områdesanalyser. Varje områdesanalys innehåller följande information:

- utfall av årets ansökan och det nya utbildningsutbudet
- resultat från genomförda utbildningar
- beskrivning av efterfrågan på 3–5 års sikt
- regionalt utbud och regional efterfrågan
- bedömning av nya platser med avslut per år.

Yrkeshögskolans utbildningsinriktningar

Det finns drygt 200 utbildningsinriktningar inom yrkeshögskolan. Till varje utbildningsinriktning hör en SUN-kod som myndigheten har tagit fram genom att utgå från Svensk utbildningsnomenklatur (SUN). All statistik som presenteras är uppbyggd efter detta system.

Varje utbildningsinriktning leder till en yrkesroll eller flera närliggande yrkesroller. Det finns också utbildningsinriktningar som kategoriseras som "övriga" utbildningsinriktningar. Dessa övriga SUN-koder kan innehålla både specifika utbildningar för vilka det av någon anledning saknas en dedikerad inriktning, eller mer obestämbara utbildningar som inte passar in i några av de andra SUN-koderna.

Antalet utbildningsinriktningar kan förändras över tid. Myndigheten kan ta bort eller lägga till SUN-koder beroende på utvecklingen på arbetsmarknaden.

Avstämningar

I framtagandet av denna områdesanalys har avstämningar skett med olika berörda branscher eller andra relevanta aktörer som kan bidra till att ge en samlad bild av efterfrågan på kompetens på nationell och regional nivå.

Yrkeshögskolans statistik

Det finns en hel del statistik om yrkeshögskolan och för den som vill veta mer hänvisas till myh.se och scb.se.

Här presenteras endast en begränsad del och det statistiska underlaget som tas upp är

- statistik över pågående och beviljade utbildningsplatser per utbildningsinriktning
- examensgrad från avslutade utbildningar per utbildningsinriktning
- andel i arbete från avslutade utbildningar per utbildningsinriktning
- arbetets överensstämmelse med utbildningen per utbildningsinriktning
- utnyttjade platser per utbildningsinriktning.

Statistik över pågående och beviljade utbildningsplatser utgör en grund för dimensionering av nya utbildningsplatser. Det som är särskilt relevant att visa i detta sammanhang är statistik över platser per slutår, för att illustrera vilket utflöde av kompetens som utbildningarna kan bidra med per år om alla beviljade platser utnyttjas.

Statistiken visar också var i landet beviljade utbildningar är placerade. Utbildningar inom yrkeshögskolan ska ha en utifrån arbetslivet lämplig regional placering och den regionala efterfrågan är en viktig aspekt vid beviljandet av nya platser.

Examensgrad, andel i arbete, arbetets överensstämmelse med utbildningen samt utnyttjade platser är alla olika sätt att mäta utbildningarnas resultat per utbildningsinriktning.

Bedömning av platsernas utveckling

Det nya underlaget avslutas med en bedömning av hur antalet platser per utbildningsinriktning kommer att utvecklas på 3–5 års sikt och hur många platser som kan beviljas i kommande ansökan.

Bedömningen är inte ett facit över hur det kommer att bli. Antalet platser kan komma att bli lägre eller högre än bedömningen. Det beror på en mängd faktorer såsom bedömning av ansökningar, förändringar i vår omvärld och hur mycket statsbidrag eller särskilda medel som kan fördelas mellan alla utbildningsinriktningar.

Textilproduktion

Den här områdesanalysen omfattar de utbildningsinriktningar som bidrar till den svenska textilproduktionens kompetensförsörjning. Både industriellt inriktade utbildningar och mer hantverksmässiga sådana finns med i områdesanalysen.

Modedesign

SUN-KOD
214ay

Konfektionsteknik

SUN-KOD
542ca

Skräddare

SUN-KOD
542cb

**Övriga utbildningar, tillverkning
av textilier och konfektion**

SUN-KOD
542cy

Utfall ansökan 2022

Utbildningsinriktningar	Ansökningar	Beviljade ansökningar
Modedesign	1	1
Konfektionsteknik	2	2
Skräddare	1	1
Övriga utbildningar tillverkning av textilier och konfektion	2	1

Källa: MYH.

Pågående och beslutade platser per utbildningsinriktning och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka antalet platser.

Utbildningsinriktningar	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Modedesign	20	35	35	35			
Konfektionsteknik	73	73	48	48	36		
Skräddare	36	34	36	34	36	14	28
Övriga utbildningar tillverkning av textilier och konfektion*	5	52	36	20			

*Under övriga utbildningar, tillverkning av textilier och konfektion, finns utbildning till modist, 3D-visualiserare, textiloperatör och kvalitetsutvecklare. Ett par av utbildningarna har kodats om från konfektionsteknik till övriga utbildningar tillverkning av textilier och konfektion från 2025 och framåt. Källa: MYH.

Platser som beviljas efter ansökan 2023 påverkar i huvudsak slutåren 2025 och framåt. Det beror på att flertalet av utbildningarna är mellan 300–500 yrkeshögskolepoäng långa. Nya platser kan fyllas på vid varje ansökan och på så vis byggs utflödet på framåt.

Resultat från genomförda utbildningar

Examensgraden de tre senaste slutåren.

Utbildningsinriktningar	2019	2020	2021
Modedesign	..	81 %	76 %
Konfektionsteknik	90 %	72 %	74 %
Skräddare	78 %	90 %	68 %
Övriga utbildningar, tillverkning av textilier och konfektion	67 %	100 %	80 %
Totalt för yrkeshögskolan	71 %	72 %	70 %

Källa: SCB.

För modedesign visas inga data för 2019 då antalet observationer är för få.

Andel i arbete och arbetets överensstämmelse med utbildningen helt eller till största delen året efter examen (avser examinerade 2021).

Uppgift kan inte presenteras då utbildningsinriktningarna antingen saknar data eller har för få observationer för att kunna visas av sekretesskäl.

Andel outnyttjade platser per startår.

Utbildningsinriktningar	2020	2021	2022
Modedesign	50 %	50 %	5 %
Konfektionsteknik	28 %	6 %	28 %
Skräddare	2 %	23 %	2 %
Övriga utbildningar, tillverkning av textilier och konfektion*	0 %	0 %	0 %
Totalt för yrkeshögskolan	9 %	9 %	12 %

*Efter mätningen har ett par utbildningar från konfektionsteknik flyttat till övriga utbildningar, tillverkning av textilier och konfektion. Källa: MYH.

Reflektion över resultat från genomförda utbildningar

Examensgraden för utbildningsinriktningarna inom textil är generellt sett högre än eller lika med genomsnittet för yrkeshögskolan.

Resultaten från sysselsättningsstudien för utbildningsinriktningarna i denna områdesanalys är osäkra då det saknas tillräckligt med data för att dra närmare slutsatser.

Andelen outnyttjade platser varierar kraftigt från år till år mellan inriktningarna skraddare, konfektionsteknik och modedesign.

Slutsats

Textilinriktningarna inom yrkeshögskolan omfattar en eller ett fåtal utbildningar per utbildningsinriktning. Data saknas därför av sekretesskäl i flera fall vilket gör det svårt att dra heltäckande slutsatser om utbildningarnas resultat.

Efterfrågan på kompetens på 3–5 års sikt

Det finns många olika yrken inom textil- och modebranschen i Sverige. Flera av dem kan nås genom utbildning via yrkeshögskolan. Förutom yrkeshögskolan finns ett utbildningsutbud inom konst- och kulturutbildningar, högskolan och folkbildningen. Det finns både längre yrkesinriktade textilutbildningar och högskoleförberedande utbildningar. Det varierar mellan utbildningarna hur mycket fokus som ligger på material, tekniker och design. Förutom de utbildningsinriktningar som tas upp i denna områdesanalys, finns specialinriktade ansökningar och utbildningar inom yrkeshögskolan i affärsutveckling, försäljning, säljare B2B, logistik och inköp.

De utbildningar som bidrar till den industriella delen av kompetensförsörjningen från yrkeshögskolan finns samlade under utbildningsinriktningarna modedesign, konfektionsteknik och övriga utbildningar, tillverkning av textilier och konfektion. De yrkesroller som de leder till kan vara följande:

- **Modedesigner**, som skapar kläder från hela vägen från skiss till färdigt plagg.
- **Designmodellör**, som är ett hantverksyrke som kan behövas inom en rad olika branscher. För textilindustrins del kan det till exempel handla om arbete som prototyp- och designmodellör åt designers.
- **Mönsterkonstruktör**, som arbetar tillsammans med designers och inköpare för att ta fram nya produkter och kollektioner. De ser till att plaggen får rätt utseende, storlek och funktion.
- **Direktris eller technical designer** som tar designers skisser och arbetar i CAD med mönsterkonstruktion och passform. Direktrisen lägger till de tekniska specifikationerna så att plaggen kan tillverkas i fabrik.

- **Designtekniker** som fungerar som länken mellan design och produktion. De behöver kunna både mönsterkonstruktion och kvalitetskontroll och övervakar ofta arbetet i fabrik.
- **Vävare eller textiltekniker** som har rollen som maskinoperatörer inom textilindustrin.
- **Kvalitets- och produktionsutvecklare** som arbetar med det produktionstekniska flödet.

Beskrivningarna över yrkesrollerna är hämtade från TEKO:s hemsida. Yrkesrollerna mönsterkonstruktör, direktris och designtekniker överlappar varandra till viss del.

De mer hantverksmässiga utbildningarna inom yrkeshögskolan finns inom utbildningsinriktningarna skraddare och övriga utbildningar, textilier och konfektion. Det kan vara utbildning till modist, som är utbildning för tillverkning av damhattar eller utbildning i avancerad skradderikonst till dam- eller klännings-skraddare. Anställning kan vara inom industrin, på en ateljé eller i varuhus och butik med inriktning på ändringssömnad. För att få kalla sig damskräddare eller klännings-skraddare behöver ett särskilt sömnadsprov, eller gesällprov, avläggas efter genomgången utbildning. Sömnadskompetens på eftergymnasial nivå är en mycket avancerad sömnad. De flesta sömnadsutbildningar ligger annars på SeQF-nivå fyra.

En ganska vanligt förekommande företeelse är att yrkesverksamma inom branschen går mellan yrken eller kombinerar sitt arbete med att både bedriva egen verksamhet och hyra ut tjänster.

TEKO är bransch- och arbetsgivarorganisation för svenskt textil- och konfektionsindustri. De cirka 270 medlemsföretagen sysselsätter cirka 7 000 personer och verkar framför allt i tillverkningsindustrin med tillverkning av sällanköpsvaror såsom mattor, airbags, inredningstextil, sängar och ytterkläder. Textilbranschen har starka kopplingar till bil- och byggindustrin men också till möbel- och skogsindustrin. Inom yrkeshögskolan finns också utbildning till tapetserare, som tas upp i områdesanalysen *Hantverk och lärling* som publiceras senare.

Återvinning, återbruk och delning är starka trender inom textil, möbler och mode. Textilindustrin är en av de branscher som berörs mest av den gröna omställningen då textilindustrin globalt sett förbrukar mycket vatten och kemikalier i produktionen. Genom forskning och utveckling görs framsteg med att ta fram nya material för en mer hållbar textilproduktion och för att återvinna textilier och omska dem till nya. Design för hållbarhet och cirkulär produktion behöver genomsyra branschen och yrkesroller behöver samarbeta för att hela kedjan från inköp och design till färdig produkt ska bli hållbar och leda till minskade utsläpp av kemikalier och vattenförbrukning och för att produkterna ska kunna gå att återbrukas. EU:s strategi för hållbara och cirkulära textilier och EU:s gröna giv påverkar och kommer att påverka branschen. Befintlig arbetskraft kan behöva komplettera med nya kurser eller läsa en helt ny utbildning för att anpassa sig till utvecklingen. Branschens behov av kurser är därför stort och det behövs kraftiga kompetenslyft.

Digitaliseringen av produktionsprocesser påverkar också behovet av kompetens och kräver kompetensutveckling av befintlig personal. Datoriserade modeller som visar hur ett klädes-

plagg faller och tjänster för tillverkning på beställning gör att framtagning av nya kläder kan ske enklare, snabbare och mer kostnadseffektivt. Men för att få detta att fungera väl behövs kompetens för en koppling mellan programmering och sömnad. Det innebär i praktiken att visualiserare och sömmerskor behöver arbeta tillsammans för att få den digitala upplevelsen att se så verklig ut som möjligt.

Utöver hållbarhet och digitalisering som påverkar branschens efterfrågan på kompetens, är pensionsavgångar en faktor som behöver vägas in.

Avseende dimensioneringen av utbildningsplatser inom YH-programmen menar TEKO att antalet platser för de utbildningsinriktningar som bidrar till textilindustrins kompetensförsörjning kan fördubblas. Samtidigt behöver utbildningar utvecklas för att textilindustrin ska kunna ta fram produkter som är hållbart producerade och som går att återvinna. Efterfrågan på mer hållbara textila produkter kopplat med branschens möjlighet till ökad digitalisering och robotisering kan leda till ökade arbetstillfällena i Sverige om företag tar hem sömnad från Asien och/eller utvecklar verksamheter.

Regionalt utbud och regional efterfrågan

Nedanstående tabeller visar antal platser som avslutas per år i respektive region/län. Antal platser innebär tillgängliga utbildningsplatser. Det är inte säkert att det motsvarar det antal personer som examineras.

Utbildning till *modedesign*. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Skåne		15	15	15		
Västra Götaland	20	20	20	20		

Källa: MYH.

Utbildning till *konfektionsteknik*. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Stockholm	16	16	16	16	16	
Västra Götaland	57	57	32	32	20	

Källa: MYH.

Utbildning till *skräddare*. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Stockholm	14		14		14		14
Västra Götaland	22	34	22	34	22	14	14

Källa: MYH.

Utbildning till *övriga utbildningar i tillverkning av textilier och konfektion*. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Stockholm		32	16			
Västra Götaland	5	20	20	20		

Källa: MYH.

Utbildningarna inom textil är koncentrerade till Västra Götaland och Stockholm, vilka också enligt TEKO är de geografiska områden som främst är aktuella för utbildningar. I Västra Götaland finns den textila kunskapen, högskolan och den tekniska infrastrukturen. I Stockholm finns de stora modebolagen. Även i trakterna kring Åre finns ett antal företag inom textilindustrin.

Regionalt utvecklingsansvariga

Myndigheten för också en dialog om efterfrågan på kompetens med regionernas utvecklingsansvariga (RUA). I den dialogen har det framkommit att brist på kompetens kan vara en utmaning att hantera för regioner som saknar utbildningsplatser.

En regional observation är att textilindustrin i Sverige genomgår en transformation, där lokal textilproduktion är kraftigt ökande genom etablering av mikrofabriker eller hemtagning av produktion som tidigare skett i andra länder. Detta skapar ett stort behov av ett yrkeskunnande som har gått förlorat. Gamla yrkesroller kommer tillbaka och tillgången på sådan kompetens blir helt avgörande för textilindustrins utvecklingsmöjligheter.

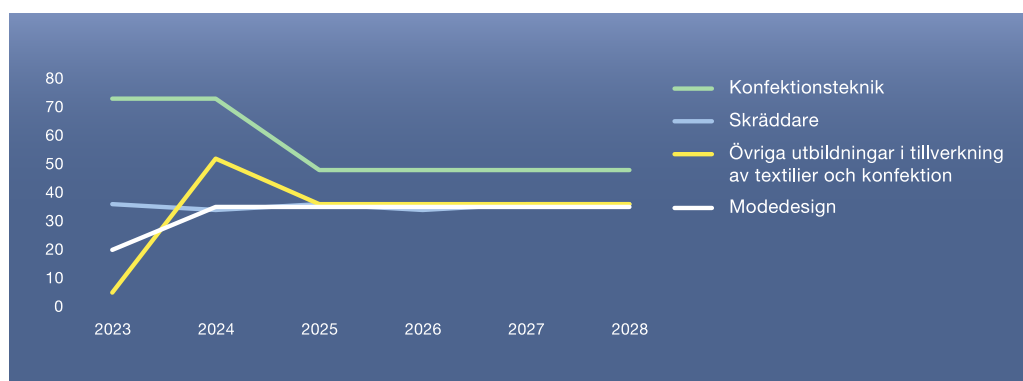
Det framförs också att branschen behöver ett kompetenslyft inom design, materialkunskap, produktion och digitalisering. Ett konkret exempel är att det råder brist på kompetens inom

mönsterkonstruktion i 3D. Med hjälp av denna kompetens kan företagen korta ledtider, minska antalet transporter och får ner kostnaden för provhantering.

På temat återvinning, service och återbruk menar man från regionalt håll att det behövs både textilsorteringsanläggningar och kompetens för den typen av verksamhet med allt från sorterare med materialkunskap till produktutvecklare och sömmerskor inom reparation och återvinning.

Bedömning av utvecklingen för nya platser 2023 och på 3–5 års sikt

Myndigheten bedömer att platser med slutår kommer att utvecklas enligt följande för perioden 2023–2028.

Som beskrivs inledningsvis är bedömningen inte ett facit över hur det kommer att bli. Antalet platser kan komma att bli färre eller fler än bedömningen. Det beror på en mängd faktorer så som bedömning av ansökningar, förändringar i vår omvärld och hur mycket statsbidrag eller särskilda medel som kan fördelas mellan samtliga utbildningsinriktningar. För utbildningsinriktningar som får noll platser i tabellen kan det vara så att det till exempel beviljats platser föregående år, vilket är fallet för samtliga av nedanstående utbildningsinriktningar. Se grafen ovan för bedömningen av platsernas utveckling över tid.

Bedömningen kommer att ses över årligen, i samband med att områdesanalyserna uppdateras.

Bedömningen bygger på att följande volymer beviljas i ansökan 2023.

Utbildningsinriktningar	Platser (cirka)
Modedesign	0 platser för start 2024
Konfektionsteknik	0 platser för start 2024
Skräddare	0 platser för start 2024
Övriga utbildningar, tillverkning av textilier och konfektion	0 platser för start 2024

DEFINITIONER

Andel i arbete	<p>De examinerades sysselsättning följs upp årligen via en enkät. Det huvudsakliga syftet är att ta reda på hur stor andel av de examinerade som har ett arbete året efter examen och hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen.</p> <p>Andel i arbete avser examinerade som har uppgett att de har arbete året efter sin examen. Studerande på utbildningar som inte ger examen eller som inte har tagit examen ingår inte i undersökningen.</p>
Arbetets överensstämmelse med utbildningen, helt eller till största delen	<p>Arbetets överensstämmelse med utbildningen, för examinerade som uppgett att de har ett arbete året efter sin examen, mäter hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen enligt tre indelningar: helt eller till största delen, till viss del eller inte alls. I detta material har endast resultatet för helt eller till största delen samt till viss del använts.</p> <p>Studerande på utbildningar som inte ger examen eller som inte har tagit examen ingår inte i undersökningen.</p>
Examensgrad	<p>Statistiska centralbyrån (SCB) är ansvarig för officiell statistik om yrkeshögskolan. Den officiella statistiken innehåller bland annat statistik om examinerade och examensgrad.</p> <p>Examensgrad beräknas som andel examinerade av antagna som bedrivit studier på utbildningar som ger examen.</p> <p>Examinerade avser antagna som har uppfyllt alla villkor för examen. Examinerade hänförs till det slutår som en utbildningsomgång har.</p> <p>För examinerade finns en eftersläpning i statistiken på grund av sena kompletteringar. Uppgifter för det senaste referensåret redovisas därför i november.</p>
Konfidensintervall	<p>Eftersom svarsbortfall förekommer är statistiken behäftad med viss osäkerhet. De redovisade procenttalen är därför skattningar med ett 95-procentigt konfidensintervall, vilket innebär att det sanna värdet ligger inom ett visst intervall med 95 procents säkerhet. Intervallet skrivs ut bredvid punktskattningen (andelen) med symbolen $\pm$, till exempel 90 ± 2. Det betyder att det sanna värdet, med 95 procents säkerhet ligger mellan 88 och 92 procent (SCB).</p>
Outnyttjade platser	<p>Outnyttjade platser avser summan av inställda platser och outnyttjade platser tre veckor efter start på varje enskild utbildningsomgång.</p>
SUN-inriktningar	<p>Svensk Utbildningsnomenklatur (SUN) är en klassificering av utbildningar som SCB ansvarar för. Den är en standard för klassificering av enskilda utbildningar samtidigt som den utgör ett system för aggregering av utbildningar till större grupper. Varje utbildning grupperas efter SUN-inriktning. Den mest aggregerade nivån är en position (en siffra). Den mest detaljerade nivån är fyra positioner (tre siffror och en bokstav).</p> <p>Myndigheten för yrkeshögskolan behöver dock kunna gruppera utbildningarna efter en mer detaljerad indelning än den officiella. Därför har myndigheten gjort en egen utvidgning av SUN genom att skapa en femte position bestående av ytterligare en bokstav. Syftet med den lokala utvidgningen är att komma närmare yrken och yrkesroller.</p>

Rätt kompetens i rätt tid.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan
Box 145, 721 05 Västerås
www.myh.se